

Brussel, 30 november 2017

Advies 2017/18

Uitgebracht op vraag van de minister van Zelfstandigen

Artikel 110, §1 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Een wettelijk kader voor bijverdienen

Aan het Comité worden voor advies een aantal tekstontwerpen voorgelegd die burgers onder bepaalde voorwaarden toelaten om via verenigingswerk en occasionele dienstverlening inkomsten te genereren die zijn vrijgesteld van sociale en fiscale verplichtingen. Het fiscale en sociale gunstregime dat wordt ingevoerd zal van toepassing zijn op activiteiten uitgevoerd in het kader van :

- *verenigingswerk*: activiteiten in de publieke of private non-profitsector die tegen een beperkte vergoeding worden verricht ten behoeve van of namens een organisatie in de vrije tijd van de verrichter in kwestie;
- *occasionele dienstverlening*: niet beroepsmatige, eerder occasionele prestaties die in de vrije tijd worden verricht tussen burgers en tegen een vergoeding;
- *platformeconomie*: wettelijk kader dat in 2016 werd gecreëerd voor activiteiten tussen burgers die via een erkend platform verricht worden buiten de uitoefening van een professionele activiteit.

Om activiteiten te kunnen beschouwen als zijnde uitgevoerd binnen het nieuwe kader van verenigingswerk of occasionele dienstverlening, moet bepaalde condities vervuld zijn:

- de betrokkene moet een gewoontelijke hoofdzakelijke activiteit uitoefenen;
- de uitgeoefende activiteit mag onder bepaalde voorwaarden geen band hebben met de beroepsbezigheid van de betrokkene;
- de activiteit moet voortkomen op een door de Koning opgestelde lijst van toegelaten activiteiten;
- de uitoefening van de activiteit moet voorafgegaan worden door een elektronische aangifte;
- een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid moet worden afgesloten.

Voor het verenigingswerk moet aan twee bijkomende voorwaarden worden voldaan :

- de uitoefening van de activiteit moet voorafgegaan worden door het sluiten van een geschreven overeenkomst;
- de organisatie die beroep doet op verenigingswerk moet bepaalde maatregelen nemen in het kader van het welzijn op het werk.

De gunstregeling in het nieuwe systeem bestaat uit een fiscale en sociale vrijstelling van inkomsten voor zover die bepaalde grenzen niet overschrijden :

- een maandelijks inkomensplafond van 1.000 EUR voor wat betreft de inkomsten uit verenigingswerk en occasionele dienstverlening samen;
- een inkomensplafond van 6.000 EUR op jaarbasis voor de inkomsten uit verenigingswerk, occasionele dienstverlening en platformeconomie samen.

Bij overschrijding van deze plafonds zal een herkwalficatie van de inkomsten en activiteiten plaatsvinden.

Tot slot brengen de ontwerp teksten twee belangrijke wijzigingen aan in het systeem van de platformeconomie :

- de toegelaten inkomensgrens zal voortaan 6.000 EUR zijn, met inbegrip van de inkomsten uit verenigingswerk en occasionele dienstverlening;
- de inkomsten uit platformeconomie zullen voortaan volledig fiscaal vrijgesteld worden.

Het Comité is bezorgd om de gevolgen van de invoering van het nieuwe wettelijke kader op het vlak van deloyale concurrentie. Het Comité vreest ter zake vooral de gevolgen van het fiscale en parafiscale gunstregime dat de wetgever creëert voor de occasionele dienstverlening tussen burgers. Om die reden beperkt het Comité zijn advies hoofdzakelijk tot de bepalingen die betrekking hebben op occasionele dienstverlening.

De bezorgdheid van het Comité is ingegeven door twee overwegingen. Ten eerste vreest het dat de ingebouwde grendels om te vermijden dat er, als gevolg van de nieuwe regelgeving, een verschuiving optreedt van professionele activiteiten naar occasionele diensten en zo deloyale concurrentie ontstaat, niet zullen volstaan. Ten tweede heeft het Comité vragen bij de afdwingbaar- en controleerbaarheid van de toepassingsvoorwaarden zoals ze momenteel zijn geformuleerd.

De bezorgdheid van het Comité wordt bovendien versterkt door de vaststelling dat de ontwerp teksten die voor advies aan het Comité werden voorgelegd, onvoldoende duidelijkheid creëren omtrent de interpretatie van de nieuwe regels. Los van het feit dat de memorie van toelichting eerder summier is opgevat voor wat betreft de occasionele dienstverlening, wordt de interpretatie bemoeilijkt door het feit dat i) de structuur en de inhoud van de verschillende teksten onderlinge incoherenties en inconsistenties bevatten (verenigingswerk versus occasionele diensten, sociale teksten versus fiscale teksten, regeling occasionele diensten versus platformeconomie) en ii) een aantal bepalingen verschillende lezingen toelaten. Vanuit legistiek oogpunt acht het Comité het dan ook aangewezen om sommige bepalingen te herwerken. Het Comité besteedt tot slot ook aandacht aan de wisselwerking tussen occasionele dienstverlening en activiteiten in het kader van de platformeconomie.

Er dient opgemerkt dat de vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Zaken niet akkoord gaat met het voorliggend advies en dat de vertegenwoordigers van de Minister van Zelfstandigen er uitsluitend akte van nemen.

Het Comité buigt zich in dit advies over enkele ontwerp teksten die burgers voortaan toelaten om binnen bepaalde grenzen - vrij van alle sociale, arbeidsrechtelijke en fiscale verplichtingen - inkomsten te genereren uit verenigingswerk en occasionele dienstverlening. Het initiatief kan gezien worden als een aanvulling op de sociale en fiscale gunstregeling die eerder in het leven werd geroepen voor activiteiten in de deeleconomie via erkend platform (platformeconomie). Overigens zorgen de nieuwe bepalingen ervoor dat het verrichten van die activiteiten in de toekomst fiscaal nog aantrekkelijker wordt.

DEEL I. HET VOORSTEL

1 Context

1.1 Fiscale en sociale gunstregeling voor activiteiten verricht in de platformeconomie

Medio 2016 werd een wettelijk kader¹ gecreëerd voor activiteiten in de deeleconomie, verricht door tussenkomst van een erkend platform.

Eenzijds werd een *fiscale gunstregeling* ingevoerd voor de inkomsten die voortvloeien i) uit diensten die ii) een belastingplichtige particulier levert aan een andere particulier, iii) buiten het uitoefenen van een beroepsbezigheid en vi) door tussenkomst van een digitaal platform dat v) erkend is of georganiseerd wordt door de overheid, waarbij vi) de klant alle vergoedingen betaalt aan of via tussenkomst van dat platform. Inkomsten verworven uit een activiteit die aan deze voorwaarden voldoet, worden - na aftrek van 50% forfaitaire kosten - als diverse inkomsten belast aan een tarief van 20% en dit voor zover het inkomensplafond van 5.100 EUR bruto² per jaar niet wordt overschreden.

Anderzijds werd het toepassingsgebied van het sociaal statuut der zelfstandigen gewijzigd zodat i) personen die inkomsten genereren uit een activiteit die onder de bovenvermelde voorwaarden wordt uitgeoefend door tussenkomst van een erkend platform, voor deze activiteit niet langer onderworpen zijn aan het sociaal statuut der zelfstandigen, ii) op voorwaarde dat het bruto bedrag van deze inkomsten de vooropgestelde inkomensgrens niet overschrijden.

Wanneer het inkomensplafond wordt overschreden, wordt i) de aard van de activiteit geherkwalificeerd en ii) het inkomen beschouwd als afkomstig van een professionele activiteit en derhalve belast als reguliere winst of baten³.

Tot slot werd, ter compensatie van de gederfde bijdragenontvangsten in het sociaal statuut, voorzien dat een kwart van de fiscale ontvangsten uit de platformeconomie zou worden aangewend voor het globaal financieel beheer zelfstandigen.

1.2 Het zomerakkoord⁴

In het kader van het zomerakkoord besliste de federale regering in juli 2017 om onder bepaalde voorwaarden een fiscale en sociale vrijstelling toe te kennen voor inkomsten uit vrijetijdswerk en specifieke functies in de non-profitsector, alsook voor inkomsten die voortspruiten uit diensten van particulieren aan particulieren. De teksten die voor advies aan het Comité worden voorgelegd, geven uitvoering aan die beslissing.

¹ Programmawet van 1 juli 2016

² Vóór aftrek van forfaitaire kosten.

³ Tenzij het tegendeel wordt bewezen.

⁴ Akkoord naar aanleiding van de thematische ministerraad 'ambitieuze hervormingen voor jobs, koopkracht en sociale cohesie' van juli 2017.

2 Het voorstel

De nieuwe regeling inzake verenigingswerk en occasionele dienstverlening voorziet in een² gunstige fiscale en sociale behandeling (cf. punt 2.4) van activiteiten die verricht worden i) in het kader van het *verenigingswerk* enerzijds en ii) in het kader van *occasionele dienstverlening tussen burgers* anderzijds. Daarnaast brengt de invoering ervan een wijziging mee van de bestaande regels inzake de fiscale behandeling van inkomsten, verworven in de platformeconomie (cf. punt 3).

2.1 Beoogde activiteiten

2.1.1 Verenigingswerk

Met verenigingswerk bedoelt men i) activiteiten in de publieke of private non-profitsector die, ii) in georganiseerd verband en iii) tegen een beperkte vergoeding⁵ worden verricht iii) ten behoeve van of namens een organisatie⁶, iv) in de vrije tijd van de verrichter in kwestie.

2.1.2 Occasionele dienstverlening tussen burgers

Met occasionele dienstverlening tussen burgers, bedoelt men i) niet beroepsmatige, eerder occasionele prestaties ii) van burgers⁷ die, iii) zonder tussenkomst van een platform, iv) in de vrije tijd v) tegen een vergoeding verricht worden vi) aan een medeburger⁸.

2.2 Voorwaarden

Om activiteiten te kunnen beschouwen als zijnde uitgevoerd binnen het nieuwe kader van het verenigingswerk en occasionele dienstverlening, moet aan bepaalde voorwaarden zijn voldaan.

2.2.1 Uitoefening van een gewoonlijke en hoofdzakelijke professionele activiteit

Om in aanmerking te komen voor de fiscale en sociale gunstregeling moeten de activiteiten uitgeoefend in het kader van het verenigingswerk of occasionele dienstverlening, een nevenactiviteit zijn die gepaard gaat met een professionele bezigheid. Dat wil zeggen dat de activiteiten moeten verricht worden bovenop een gewoonlijk uitgeoefende en hoofdzakelijke beroepsbezigheid.

Voor *werknemers* en *ambtenaren* geldt dat de activiteit minstens overeen moet stemmen met respectievelijk, een 4/5de tewerkstelling in loondienst⁹ en een tewerkstelling van 8 maanden of 200 dagen per jaar samen met minstens een halftijdse tewerkstelling per maand in de openbare

⁵ niet verplicht en mits naleving van een maximumgrens vrij bepaald door de betrokken partijen)

⁶ Vereniging zonder rechtspersoonlijkheid of een particuliere of openbare non-profit organisatie met een bedrijfsnummer.

⁷ Natuurlijke persoon

⁸ Natuurlijke persoon

⁹ Voor individuen die een erkend reactiveringstraject volgen geldt een uitzondering op de vereiste van een gewoonlijke en hoofdzakelijke professionele activiteit.

sector¹⁰. Voor *zelfstandigen* geldt volgens de ontwerptekst dat zij sociale zekerheidsbijdragen moeten verschuldigd zijn die minstens gelijkwaardig zijn aan de minimumbijdrage voor een zelfstandige in hoofdberoep.

2.2.2 Aard van de activiteit verricht in het kader van verenigingswerk en occasionele dienstverlening

Activiteiten komen verder slechts in aanmerking om verricht te worden binnen de contouren van de nieuwe regels in zover i) ze deel uitmaken van een vooraf opgestelde activiteitenlijst en ii) ze niet gerelateerd zijn aan de professionele activiteit van de betrokkene.

- *Band met de beroepsactiviteit*

De *verrichter van verenigingswerk* mag niet door een arbeidsovereenkomst, een statutaire aanstelling of een aannemingsovereenkomst gebonden zijn aan de organisatie waaraan hij de prestatie levert - niet op het moment van uitoefening ervan, noch tijdens een periode van 1 jaar voorafgaand aan het begin van die uitoefening. De cumulatie van verenigingswerk met een vrijwillige activiteit is toegestaan als er voor deze laatste activiteit geen vergoeding voorzien wordt of deze vrijwilligersactiviteit wordt uitgeoefend in een andere organisatie. Het is wel mogelijk om als verrichter van verenigingswerk over te stappen naar vrijwilligerswerk en vice versa.

In het geval van *occasionele dienstverlening* tussen burgers, bepaalt het wetsontwerp dat de dienstverstreker niet door een arbeidsovereenkomst, een statutaire aanstelling of een aannemingsovereenkomst mag gebonden zijn aan de persoon aan wie hij de prestatie levert of aan zijn vennootschap. Bovendien mogen prestaties die in het kader van de occasionele dienstverlening worden verricht, door de verstreker niet reeds in de hoedanigheid van zelfstandige worden verricht en geen oneerlijke concurrentie creëren ten opzichte van de werkgever(s) waarbij hij tewerkgesteld is.

- *Lijst met toegelaten activiteiten*

De activiteiten die kunnen worden uitgevoerd in het kader van verenigingswerk of occasionele dienstverlening tussen burgers, worden specifiek door de Koning omschreven. Enkel de activiteiten die in een daartoe bestemd Koninklijk Besluit worden opgesomd, komen voor de toepassing van de fiscale en sociale gunstregeling in aanmerking.

2.2.3 Voorafgaandelijke elektronische aangifte

De uitoefening van activiteiten verricht in het kader van verenigingswerk en occasionele dienstverlening moet bovendien worden voorafgegaan door een elektronische aangifte van de prestaties met vermelding van de begin- en einddatum van de activiteit en de eraan verbonden vergoeding. De informatie opgenomen in deze aangifte zal worden overgemaakt aan de RSZ, het RSVZ en FOD Financiën. De elektronische toepassing zal een waarschuwing genereren wanneer de persoon die de activiteiten in het kader van het verenigingswerk en de occasionele dienstverlening verricht, niet aan de toepassingsvoorwaarden voldoet.

¹⁰ Of in het onderwijs 8/10e van het uurrooster voor de toekenning van een volledige vergoeding.

2.2.4 Verzekering

Zowel in het kader van het verenigingswerk als in het kader van occasionele dienstverlening dienen verzekeringen 'burgerlijke aansprakelijkheid' te worden afgesloten. In het eerste geval is dit de verantwoordelijkheid van de organisatie die een beroep doet op verenigingswerk, in het tweede geval dient de occasionele dienstverrichter zich te verzekeren.

Organisaties die beroep willen doen op verenigingswerkers dienen daarnaast ook een verzekeringscontract af te sluiten ter dekking van het risico op lichamelijke schade die verenigingswerkers kunnen oplopen als gevolg van ongevallen tijdens de uitvoering van het verenigingswerk of op weg ernaar toe, en van ziekten opgelopen als gevolg van verenigingswerk.

2.2.5 Bijkomende verplichtingen in het kader van verenigingswerk

- Verplichting om een schriftelijke overeenkomst te sluiten

De uitoefening van verenigingswerk moet worden voorafgegaan door het sluiten van een schriftelijke overeenkomst waarin, naast de rechten en de verplichtingen van beide partijen, een aantal gegevens worden opgenomen. Die overeenkomst heeft een bepaalde duur en geldt ten hoogste voor één jaar. Zonder dergelijke voorafgaandelijke overeenkomst, vallen de prestaties niet onder het toepassingsgebied.

- Welzijn op het werk

Het wetsontwerp bepaalt ook welke maatregelen een organisatie die beroep doet op verenigingswerkers moet nemen met betrekking tot het welzijn op het werk.

2.3 *Cumul met een sociale uitkering*

2.3.1 Verenigingswerk

Het wetsontwerp vertrekt van een principiële verbod op de cumulatie van verenigingswerk met uitkeringen inzake *werkloosheid en arbeidsongeschiktheid*¹¹. Een uitzondering wordt gemaakt voor de situaties waarin de verenigingswerker tijdens de effectieve uitvoering van een overeenkomst onvrijwillig werkloos of arbeidsongeschikt wordt. In deze gevallen is cumulatie toegestaan tot het einde van de lopende overeenkomst inzake verenigingswerk. In het geval van werkloosheid moet het verenigingswerk vooraf en schriftelijk worden aangegeven bij het werkloosheidsbureau van de RVA. In het geval van arbeidsongeschiktheid geldt de bijkomende voorwaarde dat de adviserend geneesheer moet vaststellen dat de activiteiten als verrichter van verenigingswerk verenigbaar zijn met de gezondheidstoestand van de betrokkene. Wanneer de verenigingswerker op het einde van de overeenkomst niet opnieuw voldoet aan de voorwaarden inzake de uitoefening van een gewoonlijke en hoofdzakelijk beroepsbezigheid, zal de overeenkomst inzake verenigingswerk niet verlengd kunnen worden. De cumulatie met een pensioen is toegestaan, maar de inkomsten uit het verenigingswerk zullen in aanmerking worden genomen voor het bedrag in het kader van de toegelaten activiteit.

¹¹ Primaire arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en moederschapsrust.

2.3.2 Occasionele dienstverlening

Voor wat betreft de occasionele dienstverlening tussen burgers doen de nieuwe bepalingen inzake occasionele dienstverlening geen afbreuk aan de vigerende wetgeving inzake werkloosheid, brugpensioen en arbeidsongeschiktheid.

2.4 Sociale en fiscale vrijstelling

2.4.1 Uitsluiting van de Belgische arbeidswetgeving en het sociaalzekerheidsrecht

De prestaties geleverd binnen het wettelijk kader van het verenigingswerk en de occasionele dienstverlening zullen buiten de toepassing vallen van het sociaal recht en de arbeidswetgeving.

2.4.2 Fiscale vrijstelling

Voor de inkomsten die voortvloeien uit verenigingswerk en occasionele dienstverlening, zal in de toekomst een belastingvrijstelling gelden op voorwaarde dat de volgende inkomensgrenzen worden gerespecteerd :

- een maandelijkse inkomensgrens van 1.000 EUR
- een jaarlijkse inkomensgrens van 6.000 EUR

Voor de berekening van de inkomsten op *maandbasis* wordt uitsluitend rekening gehouden met de verdiensten uit activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van i) het verenigingswerk, en ii) de occasionele dienstverlening tussen burgers.

Voor de berekening van de inkomsten op *jaarbasis* wordt daarentegen, naast de verdiensten uit activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van i) het verenigingswerk en ii) de occasionele dienstverlening tussen burgers, ook rekening gehouden met inkomsten uit iii) de platformeconomie.

Bij de berekening van de vergoeding van het verenigingswerk wordt rekening gehouden met zowel de vergoedingen voor het werk als de reis- en onkostenvergoedingen.

2.5 Overschrijding inkomensplafond

2.5.1 Fiscale gevolgen

Wanneer het *maandelijkse inkomensplafond* van 1.000 EUR wordt overschreden, worden de inkomsten van die maand fiscaal geherkwalificeerd in beroepsinkomsten, zonder mogelijk tegenbewijs. Deze geherclassificeerde inkomens worden echter wel nog in aanmerking genomen voor de berekening van de jaarlijkse limiet van 6.000 EUR.

Bij overschrijding van het *jaarlijks inkomensplafond* van 6.000 EUR, worden de inkomsten uit occasionele dienstverlening tussen burgers voor het betrokken én het daaropvolgende jaar fiscaal geherkwalificeerd van diverse inkomsten in beroepsinkomsten, behoudens tegenbewijs. De inkomsten uit het verenigingswerk zijn dan niet langer vrijgestelde beroepsinkomsten, maar

zullen hun normale belastingstelsel ondergaan, eveneens zowel voor het betrokken als het daaropvolgende jaar.

2.5.2 Sociale gevolgen

Wanneer de vooropgestelde inkomensgrenzen worden overschreden, zullen niet enkel de inkomsten maar ook de activiteiten waaruit ze voortvloeien, worden geherkwalificeerd.

In geval van *occasionele dienstverlening tussen burgers*, bepaalt het ontwerp van wet dat bij overschrijding van de inkomensgrens of het niet (langer) voldoen aan de andere voorwaarden, van rechtswege wordt geacht dat de prestaties verricht zijn onder het sociaal statuut der zelfstandigen. De betrokken dienstverrichter moet zich bij herkwalificatie dan ook in orde stellen met de wetgeving rond het zelfstandigenstatuut en in voorkomend geval de BTW-reglementering.

Bij overschrijding van de inkomensgrens in geval van *verenigingswerk* bepaalt het ontwerp van wet dat de activiteit in kwestie niet langer beschouwd wordt als verenigingswerk. De memorie van toelichting stelt dat de overeenkomst inzake verenigingswerk op basis van de feiten zal worden beschouwd als een arbeidsovereenkomst en de gebruiker als werkgever van de betrokken verenigingswerker. Er moet echter worden opgemerkt dat als de organisatie niet op de hoogte is gesteld van de overschrijding van de limiet (met name tijdens de voorafgaande aangifte) en ter goeder trouw blijkt te hebben gehandeld, elke vorm van sanctie ten aanzien van de betrokken vereniging zal worden vermeden.

3 Implicaties van het voorstel voor de activiteiten in de platformeconomie

Er worden twee belangrijke wijzigingen doorgevoerd in het regime van de platformeconomie. Enerzijds zullen de inkomsten van de platformeconomie volledig vrijgesteld zijn van belasting. Anderzijds zal het jaarlijkse maximum voor de platformeconomie worden vervangen door het nieuwe plafond, dat wil zeggen 6.000 EUR voor alle activiteiten in het kader van het verenigingswerk, occasionele dienstverlening tussen burgers en de platformeconomie.

DEEL II. Advies van het ABC¹²

1 Algemene beschouwing

Het ABC neemt kennis van het voorstel dat enerzijds een fiscale en parafiscale gunstregeling invoert voor activiteiten uitgeoefend in het kader van het verenigingswerk en occasionele dienstverlening en dat anderzijds de fiscale voorwaarden voor de uitoefening van activiteiten in de platformeconomie versoepelt. Het Comité ziet opportuniteiten in dit nieuwe, meer uitgebreide

¹² Het Comité beperkt zijn advies hoofdzakelijk tot de bepalingen die betrekking hebben op occasionele dienstverlening.

systeem van (para)fiscaalvrij bijverdienen maar acht een bijsturing van het voorstel zoals dat voor advies wordt voorgelegd, absoluut noodzakelijk.

1.1 Finaliteit van het systeem

Het Comité kan zich vinden in het vooropgestelde systeem, in zover men er voldoende over waakt dat de activiteiten die ervoor in aanmerking komen, de volgende aard en finaliteit hebben:

- *pijler 1 'verenigingswerk'*: activiteiten die in het verlengde liggen van vrijwilligerswerk en dus zonder winstoogmerk;
- *pijler 2 'occasionele diensten'*: activiteiten die in het verlengde liggen van een vriendendienst. Het gaat om maatschappelijk belangrijke activiteiten die niet door de markt (zelfstandigen of professionele organisaties) worden opgenomen;
- *pijler 3 'diensten via erkende platformen'*: beperkte nevenactiviteiten met een winstoogmerk. De keerzijde van dit winstoogmerk is dat een bijdrage wordt gevraagd (zie 2.6).

1.2 Risico's van het systeem

Zonder een goede wettelijke omkadering houdt de mogelijkheid tot (para)fiscaalvrij uitoefenen van de hogergenoemde activiteiten, volgens het Comité het risico in op:

- *een verschuiving van professionele activiteiten naar (para)fiscaal vrijgestelde activiteiten*: personen die vandaag zelfstandige in hoofd- of bijberoep zijn, zullen mogelijk uit het sociaal statuut stappen om dezelfde activiteiten (para)fiscaalvrij uit te oefenen in de vorm van occasionele dienstverlening of via een erkend platform. Bovendien zal het nieuwe systeem toekomstige starters mogelijk weerhouden om zich als zelfstandige te vestigen.
- *deloyale concurrentie*: personen die occasionele diensten en diensten via erkende platformen leveren, kunnen vergelijkbare activiteiten aanbieden als zelfstandigen in hoofd- of bijberoep en als ondernemingen, zonder daarvoor sociale bijdragen en belastingen (incl. BTW) verschuldigd te zijn. Omwille van het kostenvoordeel dat hieruit voortvloeit, kunnen ze lagere tarieven hanteren en zo in concurrentie treden met zelfstandigen of ondernemingen die op professionele basis vergelijkbare diensten leveren;
- *negatieve budgettaire gevolgen voor het sociaal statuut*: een verschuiving van professionele activiteiten naar (para)fiscaal vrijgestelde activiteiten zal budgettaire gevolgen hebben, in het bijzonder voor het sociaal statuut der zelfstandigen.

1.3 Het bestaande voorstel

Om de hogergenoemde risico's te vermijden, is er volgens het Comité nood aan een wettelijk kader dat :

- het gebruik van het systeem onderwerpt aan strikte voorwaarden, die i) voldoende adequaat zijn om ervoor zorgen dat het systeem enkel wordt gebruikt waarvoor het bedoeld is (nl. voor het uitoefenen van vriendendiensten (occasionele diensten) of beperkte nevenactiviteiten (diensten via erkende elektronische platformen), waaruit slechts beperkte inkomsten voortvloeien en die zeer specifiek van aard zijn) en ii) die controleerbaar en dus afdwingbaar zijn;
- geen ruimte laat voor interpretatie;
- coherent is.

Het Comité is van oordeel dat de ontwerp teksten die voor advies worden voorgelegd, niet aan deze voorwaarden voldoen. In wat volgt somt het ter zake zijn bemerkings op en doet het een reeks aanbevelingen om het voorgelgde voorstel te wijzigen zodat het i) voldoet aan de hogergenoemde voorwaarden en doelstellingen en het ii) de opgesomde risico's vermijdt.

De opmerkingen van het Comité worden hieronder thematisch opgesomd en aan het einde van het document samengevat. Omdat de activiteiten die onder verenigingswerk vallen slechts beperkt zullen interfereren met professionele activiteiten uitgeoefend op zelfstandige basis, bespreekt het Comité vooral het systeem van de occasionele dienstverlening. Het Comité zal daarnaast ook aandacht besteden aan de wisselwerking tussen occasionele dienstverlening en activiteiten in het kader van de platformeconomie.

2 Opmerkingen bij het voorstel

2.1 De toepassingsvoorwaarden

2.1.1 Uitoefening van een hoofdactiviteit en controle

Volgens de ontwerp teksten kunnen activiteiten enkel beschouwd worden als zijnde uitgeoefend binnen het wettelijk kader van occasionele dienstverlening, wanneer er eveneens sprake is van de uitoefening van een gewoontelijke, hoofdzakelijke beroepsbezigheid¹³.

Voor wat betreft de zelfstandige activiteit is volgens de ontwerp teksten aan deze voorwaarde voldaan wanneer een beroepsbezigheid als zelfstandige wordt uitgeoefend én op die grond bijdragen verschuldigd zijn die minstens van het niveau zijn als die van een zelfstandige in hoofdberoep. Het Comité is van oordeel dat het meer aangewezen is om de *effectieve bijdragebetaling als zelfstandige in hoofdberoep*¹⁴ als voorwaarde op te leggen. Het dient opgemerkt dat het daarbij de voorlopige bijdragebetaling betreft.

Volgens de ontwerp teksten moet aan de voorwaarde inzake de uitoefening van een gewoontelijke, hoofdzakelijke beroepsbezigheid voor zelfstandigen voldaan zijn bij het begin van de prestatie als occasionele dienstverrichter (kwartaal T). Het Comité heeft hierbij twee opmerkingen.

¹³ In de geest van de wetgever garandeert die uitoefening dat de verenigingswerker of de occasionele dienstverrichter sociaal beschermd is.

¹⁴ Dit kan gecontroleerd worden aan de hand van de voorlopige bijdragebetaling.

Ten eerste lijken de bewoordingen "eveneens gewoonlijk en hoofdzakelijk een beroepsactiviteit uitoefent" (punt c van artikel 19, 1°), te suggereren dat er niet enkel een beroepsbezigheid moet zijn aan de start van de occasionele dienstverlening, maar ook tijdens de volledige duur van de uitoefening ervan. Het lijkt aangewezen hieromtrent meer duidelijkheid te creëren, zeker in het licht van de controles. Het Comité stelt voor te benadrukken dat het moet gaan om de "gelijktijdige uitoefening" van beide activiteiten.

Ten tweede merkt het Comité op dat voor werknemers en zelfstandigen andere referentiekwartalen worden gehanteerd (T-3 voor werknemers en T voor zelfstandigen). Het Comité is er voorstander van om voor zelfstandigen eenzelfde referentiekwartaal te hanteren als voor werknemers. Het pleit er bovendien voor om bij de controle steeds te werken met zo recent mogelijke (kwartaal)gegevens. Echter, een controle van de gewoonlijke, hoofdzakelijke beroepsbezigheid bij zelfstandigen is enkel mogelijk op basis van de situatie in het kwartaal T, wanneer onder de uitoefening van een zelfstandige activiteit begrepen wordt dat de dienstverrichter onderworpen is als zelfstandige. Als men het voorstel van het ABC volgt om niet de onderwerping maar wel de effectieve bijdragebetaling als zelfstandige in hoofdberoep als uitgangspunt te nemen, dan laten de beschikbare gegevens¹⁵ ten vroegste een *controle toe op basis van T-1*.

2.1.2 Afwezigheid van band tussen occasionele dienst en professionele hoofdactiviteit

Wat betreft de *afwezigheid van een band tussen de occasionele dienst en de professionele hoofdactiviteit*, vraagt het Comité zich af hoe deze voorwaarde concreet zal moeten worden geïnterpreteerd, toegepast en gecontroleerd. Het zou dit graag verduidelijkt zien.

Ten eerste zouden geen activiteiten in aanmerking mogen genomen worden die in het verlengde liggen van de beroepsactiviteit die buiten het systeem wordt uitgeoefend als zelfstandige, werknemer of ambtenaar. Dit is nu slechts beperkt geregeld in het wetsontwerp. Er wordt bepaald dat de activiteit niet als zelfstandige mag worden verricht of dat een werknemer geen daden van oneerlijke concurrentie mag verrichten of daaraan meewerken ten opzichte van de werkgever of de werkgevers waarbij hij tewerkgesteld is. Dit laat evenwel toe dat een werknemer occasionele diensten verricht *in het verlengde* van zijn hoofdactiviteit. In de praktijk is (oneerlijke) concurrentie met de werkgever daarbij niet uitgesloten, gelet op de moeilijkheid om dit te controleren. Bovendien is het ook denkbaar dat werkgever en werknemer afspraken maken om een deel van de tewerkstelling naar occasionele activiteiten om te zetten.

Ten tweede wenst het Comité een verplichte rechtstreekse betaling van de vergoeding van burger tot burger. Op die manier kan men garanderen dat de dienstverlener werkelijk een "burger" is.

2.1.3 Lijst met toegelaten activiteiten

Wat betreft de *lijst met toegelaten activiteiten* apprecieert het Comité dat hiermee een poging wordt ondernomen om te specificeren welke (soort) activiteiten in aanmerking kunnen komen voor het verrichten van occasionele diensten. Het gaat ervan uit dat men hiermee tracht te

¹⁵ In het ARZA en Eclipz.

voorkomen dat deloyale concurrentie wordt gecreëerd. Het Comité plaatst echter enkele kanttekeningen bij de lijst.

Het is *ten eerste* van oordeel dat de sectoren waarin men occasionele diensten kan verrichten, te ruim gedefinieerd zijn ('sportlessen', 'onderhoudswerkzaamheden aan of rondom de woning', 'transport van personen' en 'IT-problemen') en dat de lijst onvoldoende duidelijk maakt¹⁶ welke activiteiten wel en welke niet in aanmerking komen voor het nieuwe systeem.

Het vraagt zich *ten tweede* dan ook af of de controlerende instellingen op een doeltreffende wijze zullen kunnen beoordelen en controleren of een uitgeoefende activiteit tot het domein van het occasionele dienstverlening behoort en geen professioneel karakter heeft.

Het Comité meent *ten derde* dat de lijst bijgevolg onvoldoende garandeert dat de activiteiten uitgeoefend in het kader van de occasionele dienstverlening, occasioneel en niet-beroepsmatig zijn. Het vraagt derhalve dat de lijst zou worden verfijnd.

Ten vierde betreurt het Comité dat de sectoren bij de opmaak van de lijst niet werden geconsulteerd. Het vindt dat de lijst alsnog voor advies moet worden voorgelegd aan de sectoren en dat de verdere verfijning ervan in samenspraak met hen moet gebeuren. Daarnaast ziet het Comité ook graag dat een voorafgaandelijke impactmeting zou worden uitgevoerd.

Tot slot is het Comité van oordeel dat de lijst met toegelaten activiteiten zo moet worden opgesteld dat diensten die gebonden zijn aan regels inzake aansprakelijkheid, veiligheid en gezondheid, voedselveiligheid, vestiging, beroepsbekwaamheid, enz., niet kunnen uitgevoerd worden in het kader van occasionele dienstverlening.

2.1.4 Inkomensgrenzen

Het Comité is van mening dat ook de vooropgestelde inkomensgrenzen van 1.000 EUR per maand en 6.000 EUR per jaar niet toelaten te waarborgen dat activiteiten tussen burgers in het kader van de occasionele dienstverlening, occasioneel en niet beroepsmatig van aard zijn.

De hoogte van de inkomensgrens van 1.000 EUR leidt samen met andere elementen tot een systeem van oneerlijke concurrentie. Het Comité verwijst hierbij naar de volledige fiscale en sociale vrijstelling, de concurrentiële activiteiten in de lijst, de soepele gevolgen bij het overschrijden van de maandelijkse grens en het gebrek aan garanties dat het effectief om activiteiten door burgers / particulieren gaat.

Het Comité wijst erop dat zelfstandigen met een kleine of seizoensgebonden activiteit of werknemers met een zeer beperkte tewerkstelling (vb. 1/3) niet per definitie een inkomen genereren dat hoger is dan 1.000 EUR. In die zin vergroot een dergelijke maandgrens het risico op oneerlijke concurrentie, zeker in seizoensgebonden sectoren. Het Comité meent daarom dat het niet billijk is om toe te laten meer dan 500 EUR per maand aan inkomsten te genereren uit verenigingswerk en occasionele diensten. Dit zou ook in lijn liggen met de politieke communicatie over dit voorstel, waarin steeds gesproken wordt over "500 EUR bijverdienen".

¹⁶ Zowel voor de verrichters en de gebruikers als voor de controlerende instellingen.

Verder moeten voor het Comité niet enkel de inkomsten uit verenigingswerk en occasionele dienstverlening maar ook van de activiteiten in de platformeconomie in aanmerking worden genomen wanneer men in het kader van de controle van de maandelijkse inkomensgrens, de hoogte van de inkomsten nagaat.

Het Comité ziet tot slot ook graag dat de inkomsten niet alleen periodiek maar ook per gebruiker en per activiteit op de lijst zouden worden geplafonneerd om het kleine en occasionele karakter van de activiteit te garanderen.

2.1.5 Voorafgaandelijke elektronische aangifte

Het Comité stelt met tevredenheid vast dat in het kader van de occasionele dienstverlening de INSZ-gegevens van de dienstverrichter en –gebruiker, de aard, het begin en einde van de prestaties en de daaraan verbonden vergoeding voorafgaandelijk, elektronisch dienen te worden geregistreerd. Het Comité is echter van oordeel dat het, met het oog op een versterking van de controlemogelijkheden, aangewezen is om eveneens informatie te verzamelen over het exacte begin- en einduur van elke prestatie.

De registratieplicht is voor het Comité een noodzakelijke voorwaarde voor de invoering van de nieuwe regelgeving. Voor het Comité moet het registratiesysteem dan ook operationeel zijn op het moment dat de nieuwe bepalingen in werking treden. Het systeem is immers een onontbeerlijk instrument in de controle van de toepassingsvoorwaarden, zowel voor de dienstverrichter en de gebruiker als voor de controlerende instellingen. Voor deze laatste veronderstelt dit uiteraard dat zij op een structurele, snelle en eenvoudige wijze moeten kunnen beschikken over de meest recente gegevens die via het systeem worden verzameld.

Omwille van het belang van de registratieplicht, betreurt het Comité de afwezigheid van sancties in geval de dienstverrichter nalaat occasionele diensten voorafgaandelijk aan te geven of opzettelijk een aangifte doet die niet correct is. In dat geval is er immers sprake van zwart- of sluiwerk en zouden dus de sancties moeten gelden die normalerwijze in deze situaties van toepassing zijn.

Verder wijst het Comité er op dat de ontwerp teksten niet voorzien dat de gegevens verzameld in het kader van de uitoefening van verenigingswerk en occasionele dienstverlening, samen worden gebracht met informatie over de activiteiten die deze verrichters presteren in de platformeconomie. Nochtans worden de inkomsten uit deze activiteiten mee in aanmerking genomen voor de berekening van de jaarlijkse inkomenslimiet van 6.000 EUR. Zonder informatie over het geheel aan deze activiteiten, kunnen noch de dienstverrichters en gebruikers, noch de controlerende instellingen een actuele en dus correcte inschatting maken van de mate waarin verrichters op het moment van registratie en/of uitoefening van hun activiteit, voldoen aan de vooropgestelde voorwaarden. Bovendien wijst het Comité erop dat de inkomsten uit activiteiten in de platformeconomie slechts a posteriori bekend zullen zijn, wanneer de fiscale gegevens beschikbaar zijn. Dit bemoeilijkt de controle van de toepassingsvoorwaarden op het moment van registratie.

Rekening houdend met het voorgaande en met de wetenschap dat het geen evidentie is om gegevens samen te brengen die een correcte weerspiegeling zijn van de situatie van de

dienstverrichter op het moment van registratie van een activiteit, vraagt het Comité om te verduidelijken wat de gevolgen zijn wanneer er bij registratie geen melding wordt gemaakt van het feit dat niet aan alle toepassingsvoorwaarden is voldaan¹⁷. Omdat er momenteel geen systeem bestaat dat op het ogenblik van registratie de correcte foutmelding kan geven¹⁸ meent het Comité dat :

- het ontbreken van een foutmelding er niet mag toe leiden dat een activiteit automatisch onder het toepassingsgebied van het nieuwe systeem valt;
- de aanname dat aan alle voorwaarden inzake occasionele dienstverlening is voldaan voor zover het registratiesysteem niet zelf een foutmelding signaleert, te veel ruimte laat voor misbruik en social engineering.

Tot slot wijst het Comité er in dit kader ook op dat het ervan uitgaat dat een goede controle op de naleving van de toepassingsvoorwaarden een randvoorwaarde is voor de invoering van het systeem. Het is dan ook essentieel dat er voldoende middelen worden vrijgemaakt opdat de controles effectief zouden kunnen plaatsvinden. Daarnaast zou het Comité graag verduidelijkt zien welke instellingen zullen optreden als controlerende instanties en welke taken deze tot hun bevoegdheden zullen hebben. Omdat de controle zich voor het Comité niet mag beperken tot het toezicht op de naleving van de inkomensgrenzen, maar ook het naleven van de toepassingsvoorwaarden moet omvatten, ziet het ook een rol weggelegd voor het RSVZ. Er moet volgens het Comité dan ook over gewaakt worden dat deze instelling toegang krijgt tot de gegevens die men via het elektronisch registratiesysteem verzamelt.

2.1.6 Specifieke situatie : occasionele dienstverlening door buitenlandse arbeidskrachten

Het Comité stelt zich vragen bij het gebruik van het nieuwe fiscale en parafiscale gunstregime door buitenlandse werknemers en zelfstandigen.

Ten eerste is voor het Comité niet duidelijk hoe de regels inzake occasionele dienstverlening zich verhouden tot de Europese regelgeving inzake het vrij verkeer van goederen en diensten en de Europese verordeningen inzake sociale zekerheid.

Indien het nieuwe gunstregime openstaat voor buitenlandse arbeidskrachten zal het *ten tweede* niet evident zijn om (in real time) te controleren of deze individuen voldoen aan de voorwaarde van een gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid, zeker niet wanneer die professionele activiteit in het buitenland wordt verricht.

Ten derde vreest het Comité dat de buitenlandse zelfstandigen het frauduleuze mechanisme van fictieve aansluiting niet enkel zullen aanwenden om onrechtmatig sociale uitkeringen en/of een verblijfsrecht te genieten maar ook om via het nieuwe systeem van occasionele dienstverlening fiscaal vrijgestelde inkomsten te verwerven, terwijl ze in de feiten geen

¹⁷ cf. Bepaling opgenomen in alinea 3 van artikel 24, § 1, die stelt dat de bepalingen inzake occasionele dienstverlening van toepassing zijn zolang het systeem bij registratie geen melding geeft dat de dienstverrichter niet aan de toepassingsvoorwaarden voldoet.

¹⁸ Omgekeerd kunnen geen verregaande gevolgen worden gekoppeld aan de foutmelding die het registratiesysteem op basis van de eigen informatie geeft, in geval niet aan de toepassingsvoorwaarden is voldaan.

professionele hoofdbezigheid uitoefenen¹⁹. Het Comité wijst erop dat de voorbije jaren sterk is ingezet op de bestrijding van sociale fraude en deloyale concurrentie. De inspanningen die op dit vlak werden geleverd mogen niet ondergraven worden door de nieuwe regelgeving.

2.2 *Verplichte verzekering inzake burgerlijke aansprakelijkheid*

Voor wat betreft de verplichting tot het afsluiten van een verzekering inzake burgerlijke aansprakelijkheid door occasionele dienstverrichters heeft het Comité twee opmerkingen.

Ten eerste is het van oordeel dat een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid op geen enkele wijze een gebrek aan kwalificatie en deskundigheid ondervangt en dus ook niet kan gezien worden als een alternatief hiervoor.

Ten tweede merkt het Comité op dat het voorontwerp van wet niet in een sanctie voorziet wanneer de occasionele dienstverlener geen verzekering burgerlijke aansprakelijkheid afsluit.

2.3 *Cumulatie met sociale uitkeringen*

De ontwerptekst stelt dat de nieuwe regelgeving rond occasionele diensten geen afbreuk doet aan de vigerende wetgeving rond werkloosheid (al dan niet met bedrijfstoelage), brugpensioenen en arbeidsongeschiktheid. Artikel 37 van het ontwerp verwijst bovendien naar occasionele dienstverlening door gepensioneerden. De teksten gaan echter niet in op het verrichten van occasionele diensten door zelfstandigen met een uitkering overbruggingsrecht of de occasionele prestaties in tijdvakken van tijdskrediet of loopbaanonderbreking.

Voor het Comité moet het verrichten van occasionele diensten in tijdvakken van *tijdskrediet of loopbaanonderbreking* verboden worden. Het toelaten van deze activiteiten tijdens deze tijdvakken kan mensen ertoe aanzetten om onrechtmatig gebruik te maken van deze stelsels. Het Comité acht de doelstelling van deze maatregelen immers niet verenigbaar met de mogelijkheid om aanvullende inkomsten te genereren.

Het Comité stelt voor om ook de cumulatie van een *uitkering overbruggingsrecht* met activiteiten in het kader van occasionele dienstverlening, te verbieden. Het overbruggingsrecht is immers bedoeld om een afwezigheid van inkomsten te compenseren. Bovendien vormt het geringste inkomen uit een beroepsactiviteit²⁰ een beletsel voor het genot van het overbruggingsrecht.

Wat de uitoefening van occasionele diensten tijdens een periode van *arbeidsongeschiktheid* betreft, merkt het Comité op dat het zich kan vinden in de benadering die door het RIZIV wordt gehanteerd. Het akkoord van de adviserend-geneesheer is een voorwaarde die volgens het Comité absoluut noodzakelijk is.

Tot slot wenst het Comité meer algemeen te benadrukken dat het voorstander is van :

¹⁹ Eenzelfde bezorgdheid geldt evenzeer voor de activiteiten in de platformeconomie.

²⁰ Zelfs een dag als uitzendkracht.

- identieke cumulatierregels voor de platformeconomie en voor de prestaties van occasionele diensten;
- het in aanmerking nemen van de inkomsten in het kader van het nieuwe systeem voor de inkomensgrenzen die gelden voor o.m. de toekenning van sociale toeslagen in de diverse uitkeringsstelsels, voor verhoogde uitkeringsbedragen als gevolg van het hebben van personen ten laste, voor de toegelaten activiteit, voor de bepaling wanneer iemand fiscaal persoon ten laste kan zijn, enz.

Dit is nog onvoldoende in het wetsontwerp opgevangen.

2.4 *Herkwalificatie : discrepantie tussen de sociale en fiscale bepalingen*

Wanneer niet langer aan de toepassingsvoorwaarden is voldaan, zal er een herkwalficatie plaatsvinden van de uitgeoefende activiteiten en de inkomsten die eruit voortvloeien. De wijze waarop de fiscale en sociale bepalingen ter zake zijn geformuleerd, kan in de praktijk leiden tot situaties waarin de fiscale en sociale kwalificatie tegengesteld zijn aan elkaar. Het Comité illustreert dit in de onderstaande paragrafen. Omdat het dergelijke situaties niet wenselijk acht, vraagt het om de fiscale en sociale bepalingen met elkaar in overeenstemming te brengen.

2.4.1 Overschrijding van de jaarlijkse inkomensgrens

Wanneer de jaarlijkse inkomensgrens van 6.000 EUR wordt overschreden, worden prestaties van rechtswege vermoed te zijn verricht onder het sociaal statuut der zelfstandigen. Fiscaal heeft het overschrijden van de jaargrens tot gevolg dat de inkomsten als beroepsinkomsten worden beschouwd, tenzij het tegenbewijs hiervoor wordt geleverd. In dat geval blijven het voor de fiscus diverse inkomsten.

Het Comité merkt op dat het onduidelijk is of de sociale herkwalficatie gebeurt op basis van een weerlegbaar dan wel onweerlegbaar vermoeden. De wetgever zou dit moeten verduidelijken.

Hoe dan ook pleit het Comité ervoor om sociaal en fiscaal eenzelfde soort vermoeden toe te passen. In de praktijk kunnen immers discrepanties ontstaan tussen de manier waarop activiteiten sociaal en fiscaal worden gekwalficeerd, als op beide vlakken een andersoortig vermoeden wordt gehanteerd. Dit is volgens het Comité niet wenselijk. Het Comité is er voorstander van om op beide vlakken een onweerlegbaar vermoeden te hanteren. Dit creëert immers duidelijkheid en rechtszekerheid voor alle betrokken partijen.

De huidige fiscale en sociale bepalingen kunnen op nog een andere manier aanleiding geven tot een discrepantie. Een overschrijding van de jaargrens leidt fiscaal niet enkel tot een herkwalficatie van de inkomsten voor het lopende jaar maar ook van die van het daaropvolgende jaar. De herkwalficatie van de prestatie in een zelfstandige beroepsactiviteit geldt echter enkel voor het jaar waarin de inkomsten overschreden worden. Een discrepantie treedt op wanneer bijvoorbeeld in jaar N de grens van 6.000 EUR wordt overschreden terwijl de inkomsten in het jaar N+1 onder dit plafond blijven. In het jaar N +1 zijn de voorwaarden allemaal vervuld, dus zullen de prestaties in dat jaar beschouwd worden als occasionele diensten en geldt voor deze prestaties in het jaar N+1 geen verzekeringsplicht in het sociaal

statuut. De inkomsten uit deze prestaties zullen dat jaar fiscaal echter als beroepsinkomsten worden behandeld en als dusdanig doorstromen naar het RSVZ.

2.4.2 Overschrijding van de maandelijkse inkomensgrens

De overschrijding van de maandelijkse inkomensgrens leidt ertoe dat de inkomsten voor die maand per definitie als beroepsinkomsten worden beschouwd. In tegenstelling tot de situaties waarin de jaargrens wordt overschreden, is in deze gevallen dus geen tegenbewijs mogelijk. Bij een overschrijding van de maandgrens worden de prestaties gezien als een zelfstandige beroepsactiviteit. Anders dan bij het overschrijden van de jaargrens, voorziet de wetgever hier geen onweerlegbaar vermoeden.

De kwalificatie als zelfstandige beroepsbezigheid impliceert de onderwerping van de betrokkene aan het sociaal statuut der zelfstandigen. De onderwerping als zelfstandige gebeurt echter steeds op kwartaalbasis. Overschrijding van de inkomensgrens in één maand leidt met andere woorden tot een kwartaal onderwerping in het sociaal statuut. Wanneer de prestatie geleverd wordt door een werknemer, dan zal de onderwerping gebeuren als zelfstandige in bijberoep. Wanneer de prestatie geleverd wordt door een zelfstandige, dan wordt het inkomen gewoon bij de overige zelfstandige beroepsinkomsten gerekend voor de sociale bijdrageberekening.

2.4.3 Wanneer niet (langer) voldaan is aan alle toepassingsvoorwaarden

Het wetsontwerp voert het vermoeden van zelfstandige activiteit in geval van occasionele dienstverlening niet enkel in bij overschrijding van de inkomensgrens, maar ook als de andere voorwaarden niet vervuld zijn (bijvoorbeeld als geen voorafgaande elektronische aangifte gebeurde). Als men het vermoeden strikt toepast, dan betekent het niet voldoen aan een voorwaarde niet alleen dat de activiteit niet wordt geacht te worden uitgevoerd in het nieuwe systeem van occasionele dienstverlening maar ook dat deze activiteit per definitie wordt vermoed een zelfstandige beroepsactiviteit te zijn. Dit kan voor het Comité niet de bedoeling zijn. Het Comité vraagt dan ook dat het wetsvoorstel op dit vlak wordt herbekeken. Het onweerlegbaar vermoeden van een zelfstandige activiteit beperkt zich best enkel tot de overschrijding van de inkomensgrens.

In meer algemene zin plaatst het Comité vraagtekens bij het feit dat een overschrijding van de maandelijkse inkomensgrens ertoe leidt dat een bepaalde activiteit de ene maand (het ene kwartaal) wel als beroepsactiviteit wordt beschouwd en de andere maand (het andere kwartaal) niet. Dit creëert niet alleen moeilijke situaties in de administratieve uitvoeringspraktijk maar doet ook vragen rijzen in het licht van het fiscaal gelijkheidsbeginsel. Het Comité vraagt dat wanneer de maandelijkse inkomengrens wordt overschreden, er een herkwalificatie wordt doorgevoerd voor de rest van het lopende kalenderjaar.

2.5 Verlies aan inkomsten voor het sociaal statuut

Het Comité maakt zich zorgen over het verlies aan inkomsten die de nieuwe regeling inzake occasionele dienstverlening zal betekenen voor het sociaal statuut.

Ten eerste vreest het dat sommige individuen die vandaag een activiteit uitoefenen als zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na de pensioenleeftijd, die activiteit voortaan zullen verrichten als occasionele dienstverlener. Het sociaal statuut zal op die manier inkomsten uit sociale bijdragen derven.

Ten tweede zal ook de afschaffing van de fiscale heffing op inkomsten uit activiteiten verricht in de platformeconomie (eerder reeds geraamd op ongeveer 4 tot 5 miljoen EUR), leiden tot een inkomstendaling. Een deel van die middelen zou in de huidige stand van de wetgeving immers terugvloeien naar het sociaal statuut.

Het is overigens onduidelijk wat precies de totale budgettaire impact zal zijn van de nieuwe regels inzake (para)fiscaalvrij bijverdienen. De ramingen hieromtrent lopen immers sterk uiteen. Zo raamt het Actuarieat van de DG zelfstandigen het verlies voor het sociaal statuut minstens op 10 miljoen EUR per jaar²¹. In het recent verschenen verslag van het Rekenhof bij de begroting 2018, wordt gewag gemaakt van een raming door de FOD Financiën die het verlies voor het sociaal statuut echter veel hoger ingeschat, nl. 109 miljoen EUR²². In tegenstelling tot de veronderstelling die in het verslag van het Rekenhof is opgenomen, gelooft het Comité niet dat de voorgestelde maatregel zal leiden tot bijkomende inkomsten (geraamd op bijna 11 miljoen EUR) uit sociale bijdragen. Het Comité is van oordeel dat daarom moet voorzien worden in alternatieve compenserende maatregelen. Zonder dergelijke maatregelen dreigen immers het budgettaire evenwicht en het zorgvuldig opgebouwde positieve saldo in het stelsel in gevaar te worden gebracht.

Daarom vraagt het Comité in dit kader dat:

- de fiscale heffing van 10% op de inkomsten verworven uit activiteiten in de platformeconomie behouden blijft en dat – zoals vandaag voorzien is - een kwart van deze fiscale inkomsten naar het sociaal statuut vloeit;
- het verlies dat niet wordt gecompenseerd door de fiscale heffing, zou ondervangen worden via een verhoging van de alternatieve financiering die het sociaal statuut ontvangt.

2.6 Platformeconomie

2.6.1 Occasionele dienstverlening versus platformeconomie

Verder vraagt het Comité aandacht voor de verhouding tussen de systemen van occasionele dienstverlening en de platformeconomie. Het merkt op dat prestaties die kunnen geleverd worden in het kader van de occasionele dienstverlening ook kunnen aangeboden worden via een erkend platform. Het Comité vraagt zich bijgevolg af waarom een potentiële dienstverlener

²¹ Het gaat ervan uit dat 31% van de zelfstandigen in bijberoep en gepensioneerde zelfstandigen die nog actief zijn, hun activiteiten voortaan zullen uitoefenen binnen het nieuwe kader van (para)fiscaalvrij bijverdienen.

²² Men hanteert daarbij de veronderstelling dat 40.000 huidige zelfstandigen gebruik zouden maken van de nieuwe regeling en zouden afzien van het statuut van zelfstandige.

ervoor zou opteren om deze prestaties te leveren in het kader van occasionele dienstverlening, wetende dat :

- er in de platformeconomie geen enkele beperking geldt op de aard van de prestaties die men kan leveren;
- er voor activiteiten in de platformeconomie geen maandelijkse inkomensgrens geldt (en de inkomsten dus ook niet worden toegevoegd aan de inkomsten uit occasionele dienstverlening en verenigingswerk wanneer die maandelijkse inkomenshoogte wordt nagegaan);
- de fiscale heffing op inkomsten uit activiteiten in de platformeconomie niet langer van toepassing zal zijn.

Het Comité acht het dan ook aangewezen om de finaliteit van de systemen van occasionele dienstverlening en de platformeconomie te expliciteren en de modaliteiten op deze finaliteit af te stemmen (cf. supra). Het Comité wijst er in dit kader op dat activiteiten uitgeoefend via erkende platformen een aanzet kunnen vormen voor de uitbouw van een zelfstandige activiteit. Het meent dat erkende platformen dan ook in staat zouden moeten zijn om de overgang naar zelfstandige activiteit aan te moedigen en op zo een manier te faciliteren (o.m. de aansluiting als zelfstandige vooraleer de inkomensgrenzen overschreden worden) dat de overstap in correcte omstandigheden en op een vlotte manier kan plaatsvinden.

2.6.2 Striktere voorwaarden voor dienstverlenende activiteiten via een erkend platform

Het Comité stelt vast dat het aantal erkende deelplatformen recent sterk is toegenomen, van 'nicheplatformen' die actief zijn in een bepaalde sector tot 'universele' platformen waarop zowat alle mogelijke diensten aangeboden worden. Deze evolutie is vermoedelijk mede toe te schrijven aan het voorstel van de regering om voor de platformeconomie een volledige fiscale vrijstelling en ruimere verdienmogelijkheden te voorzien.

Het Comité verwacht dat deze tendens zich na de effectieve invoering van de nieuwe regelgeving zal doorzetten en vreest dat er op termijn een wildgroei aan 'diensten' zal ontstaan. Het maakt zich zorgen over mogelijke misbruiken in die context. Het begrip 'diensten' is immers wettelijk niet gedefinieerd en dus erg rekbaar. Verschillende vormen van 'engineering', over oneigenlijk gebruik tot bewuste fraude zijn mogelijk (bijvoorbeeld een aanbod voorstellen als een dienst terwijl het in wezen geen dienst is, identiteitsfraude, enz.). Daardoor zal de ongelijke concurrentie met de reguliere zelfstandige activiteiten mogelijk nog toenemen.

In die zin betreft het Comité dan ook de beslissing tot volledige fiscale vrijstelling van inkomsten uit de platformeconomie. De beslissing impliceert immers niet enkel het wegvallen van de financiële compensatie voor het inkomstenverlies dat het sociaal statuut lijdt als gevolg van het gunstregime voor de platformeconomie, maar betekent ook dat men hiermee een rem wegneemt op mogelijke deloyale concurrentie via de uitoefening van een activiteit via een erkend platform.

Vanuit de hogergenoemde bezorgdheid vraagt het Comité de nodige inspanningen inzake preventie, controle en sanctionering van misbruiken in de platformeconomie, waarbij er ook voldoende aandacht moet zijn voor de responsabilisering van de inrichters van platformen.

Het Comité pleit er daarom voor om voor de activiteiten uitgeoefend via een erkend platform, de beperkende voorwaarden op te leggen die nu worden ingevoerd in het stelsel van de occasionele dienstverlening of waarvan het Comité voorstelt om ze in te voeren. Het denkt daarbij aan het volgende:

- Een dienstverlener binnen een erkend elektronisch platform zou op dit platform geen activiteiten mogen verrichten die in het verlengde liggen van zijn of haar beroepsactiviteit als werknemer of ambtenaar. De dienstverlener mag ook geen daden van oneerlijke concurrentie verrichten of hieraan meewerken ten aanzien van zijn werkgever.
- Het opleggen van een maandelijks inkomstenplafond;
- Het voorzien in een systeem van registratie en gegevensdoorstroming waardoor de gegevens die in het stelsel van de occasionele diensten geregistreerd moeten worden ook door de platformen moeten worden verzameld, bijgehouden én frequent doorgestuurd worden om samengelegd te worden met de gegevens in het registratiesysteem.
- De uitsluiting van een cumulatie met een uitkering overbruggingsrecht of een uitkering wegens thematisch verlof, tijdskrediet, loopbaanonderbreking of landingsbaan.
- Het in aanmerking nemen van de inkomsten voor de inkomensgrenzen die gelden voor o.m. de toekenning van sociale toeslagen in de diverse uitkeringsstelsels, van verhoogde uitkeringsbedragen als gevolg van het hebben van personen ten laste, voor de toegelaten activiteit, voor de bepaling wanneer iemand fiscaal persoon ten laste kan zijn, enz.
- Afstemming van de fiscale en sociale gevolgen van een overschrijding van de inkomensgrenzen.

2.6.3 Behoud van de huidige fiscale heffing

In ieder geval vraagt het Comité dat de fiscale heffing van 10% op de inkomsten verworven uit activiteiten in de platformeconomie behouden blijft en dat – zoals vandaag voorzien is - een kwart van deze fiscale inkomsten naar het sociaal statuut vloeit.

3 Verdeeld advies

De vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Zaken gaat niet akkoord met het advies zoals hoger werd geformuleerd. Hij geeft aan dat de minister de bezorgdheid van bepaalde leden deelt dat het nieuwe systeem niet mag leiden tot oneerlijke concurrentie, maar de mening is toegedaan dat de regering voldoende antimisbruikbepalingen in zijn wetsontwerp heeft opgenomen om concurrentievervalsing tegen te gaan. De regering voorziet volgens de minister tevens op korte termijn een evaluatie en monitoring.

Volgens de vertegenwoordiger van de Minister van Zelfstandigen neemt de minister nota van de opmerkingen en bekommernissen geformuleerd in het advies van het ABC. Hij is evenwel van mening dat dit advies niet voldoende rekening houdt met een bepaald aantal garanties dat wordt voorzien in het voorontwerp van wet. De regering heeft immers tot doel dat een strikte lijst van activiteiten wordt opgesteld in het kader van de uitwerking van het wetsontwerp. Bovendien voorziet het aangehaalde voorontwerp van wet nu al dat de maatregel enkel zal gelden voor de occasionele, niet professionele activiteiten en voor beperkte inkomsten. Bovendien zullen enkel bepaalde categorieën van werknemers die voldoen aan de voorwaarden met betrekking tot hun sociaal statuut, er een beroep op kunnen doen. Verder zou de impact op de sociale zekerheid van de zelfstandigen beperkt moeten zijn tot 10 miljoen euro. Tot slot zal de maatregel op korte termijn geëvalueerd worden. Het spreekt volgens hem voor zich dat, met het oog op de tweede lezing, bepaalde technische preciseringen eventueel aangebracht zouden kunnen worden aan het ontwerp om het te verfijnen.

4 Synthese

Het ABC kan zich vinden in een systeem van (para)fiscaal bijverdienen voor zover :

- het aan het opzet beantwoordt zoals toegelicht in punt 1.1 (deel II);
- er voldoende garanties zijn ingebouwd dat louter kleine, occasionele activiteiten van niet professionele aard, in aanmerking komen.

Het Comité stelt echter vast dat het wetsvoorstel onvoldoende aan deze uitgangspunten tegemoetkomt en daarom :

- een risico inhoudt op deloyale concurrentie en,
- het financieel evenwicht in het globaal financieel beheer zelfstandigen dreigt te ondergraven.

Het Comité formuleert een daarom reeks aanbevelingen ter verbetering van het voorstel. Deze laten zich samenvatten in de onderstaande punten.

1. Verfijning en uitbreiding van de toepassingsvoorwaarden

Om er beter voor te zorgen dat uitsluitend kleine, occasionele, niet-professionele activiteiten zullen worden verricht in het kader van de occasionele dienstverlening en zo te voorkomen dat i) bestaande professionele activiteiten in de toekomst zullen verricht worden in het kader van vrijetijdswerk of dat ii) activiteiten inzake bijverdienen een bron van deloyale concurrentie vormen, heeft het Comité een aantal voorstellen gedaan om de toepassingsvoorwaarden verder te verfijnen en uit te breiden. Deze hebben o.m. betrekking op:

- *de band tussen de hoofdactiviteit en de occasionele diensten* : zo moeten beide gelijktijdig worden uitgeoefend en mag de aard van de occasionele dienst niet in het verlengde van de hoofdactiviteit liggen;

- *de lijst met toegelaten activiteiten* : deze moet - in overleg met de sectoren – op zodanige wijze verfijnd worden dat op een controleerbare wijze wordt gegarandeerd dat de activiteiten uitgeoefend in het kader van de occasionele dienstverlening, i) effectief ook occasioneel en niet-beroepsmatig zijn en ii) activiteiten toelaat die niet gebonden zijn aan regels inzake aansprakelijkheid, veiligheid, etc.;
- *de maandelijkse inkomensgrens* : deze moet verlaagd worden naar 500 EUR per maand en dit voor zowel inkomsten uit i) verenigingswerk en ii) occasionele dienstverlening als uit iii) activiteiten uitgeoefend in de platformeconomie.
- *de cumulatie met sociale uitkeringen*: het verrichten van occasionele diensten in tijdvakken van tijdskrediet en loopbaanonderbreking of waarin men het overbruggingsrecht ontvangt, moet volgens het Comité verboden worden. Voor de activiteiten in de platformeconomie en occasionele diensten gelden idealiter ook identieke cumulatierregels.

Tabel 1. Finaliteit en voorwaarden van de drie vormen van bijverdienen volgens het ABC

VERENIGINGSWERK	OCCASIONELE DIENSTEN	DIENSTEN VIA ERKENDE PLATFORMEN
Doelstelling		
Activiteiten in het verlengde van vrijwilligerswerk.	Activiteiten in het verlengde van een vriendendienst. Het gaat om maatschappelijk belangrijke activiteiten die niet door de markt (zelfstandigen of professionele organisaties) worden opgenomen.	Bijverdiensten met een winstgevend oogmerk.
Voorwaarden		
Beperkte lijst van specifieke functies	Beperkte lijst met activiteiten	10% bijdrage (als compensatie voor open lijst en winstgevend oogmerk)
Voorwaarde van 4/5 ^{de} tewerkstelling als werknemer of ambtenaar, activiteit als zelfstandige in hoofdberoep of statuut als gepensioneerde		/
Maximum van 6.000 EUR per jaar en 500 EUR per maand.		
Geen activiteiten die in het verlengde liggen van de beroepsactiviteit die buiten het systeem wordt uitgeoefend als zelfstandige, werknemer of ambtenaar.		
Verplichte rechtstreekse betaling van burger tot burger om te garanderen dat de dienstverlener werkelijk een "burger" is.		
Registratie van de activiteiten, vergoedingen en betrokken partijen via registratietool of erkend platform		
Geen cumulatie met RVA-premie thematisch verlof, tijdskrediet of landingsbaan.		
Inkomsten meenemen voor berekening inkomensgrenzen (fiscaal ten laste zijn, aftrek van ZIV-uitkering, toegelaten arbeid gepensioneerden, enz.).		

2. Adequate controlemechanismen

Het Comité benadrukt in zijn advies dat het nieuwe systeem enkel ingang kan vinden mits adequate controles op de naleving van de toepassingsvoorwaarden. Dit betekent dat alles in het werk moet worden gesteld om dergelijke controles mogelijk te maken. Dit vereist volgens het Comité :

- een *coherent een duidelijk wettelijk kader* dat geen ruimte laat voor interpretatie. Het Comité wijst in zijn advies op enkele onduidelijkheden en vraagt ter zake om verheldering. Goede controle vereist immers meetbare criteria.
- het *samenbrengen van gegevens* inzake verenigingswerk, occasionele dienstverlening én platformeconomie in één centraal bestand. In dit kader acht het Comité de registratieplicht en het operationeel zijn van het registratiesysteem op het moment van inwerkingtreding, noodzakelijke voorwaarden voor de invoering van de nieuwe regelgeving.
- duidelijkheid omtrent de instellingen die zullen optreden als *controleerende instanties* alsook omtrent *de taken* die deze tot hun bevoegdheden zullen hebben.
- dat de bevoegde instellingen over *voldoende middelen en de nodige gegevenstoegang* beschikken om de controles effectief uit te voeren.

Overigens benadrukt het Comité in zijn advies ook het belang van controles van de activiteiten uitgeoefend door tussenkomst van een platform.

3. Sanctionering en herkwalificatie bij niet naleving van de toepassingsvoorwaarden

Het Comité acht het noodzakelijk dat sancties worden voorzien wanneer de toepassingsvoorwaarden niet (langer) worden nageleefd. De afwezigheid van sancties in geval de dienstverrichter de registratieverplichting niet naleeft of geen verzekering burgerlijke aansprakelijkheid neemt, is hiermee in strijd.

Voor wat betreft de herkwalificatie wijst het Comité op de tegenstrijdige situaties die ontstaan als gevolg van de wijze waarop deze herkwalificatie in het voorstel fiscaal en sociaal wordt ingevuld. Het vraagt dat de discrepanties zouden worden weggewerkt door de fiscale en sociale bepalingen met elkaar in overeenstemming te brengen. Het Comité toont zich er dit kader voorstander van om bij herkwalificatie een onweerlegbaar vermoeden van professionele activiteit en dus van beroepsinkomsten te hanteren.

4. Maatregelen ter compensatie van het inkomstenverlies dat het Globaal Beheer Zelfstandigen ondergaat

Het Comité toont zich bezorgd over het verlies aan inkomsten dat de nieuwe regeling met zich mee zal brengen voor het sociaal statuut. Zonder compensatiemaatregelen dreigen het budgettair evenwicht en het zorgvuldig opgebouwde positieve saldo in het stelsel teniet te gaan. Het Comité vraagt daarom dat :

- de fiscale heffing van 10% op de inkomsten verworven uit activiteiten in de platformeconomie behouden blijft en dat – zoals vandaag voorzien is - een kwart van deze fiscale inkomsten naar het sociaal statuut vloeit;

- het verlies dat niet wordt gecompenseerd door de fiscale heffing, zou ondervangen worden via een verhoging van de alternatieve financiering die het sociaal statuut ontvangt.

5. Aanbevelingen m.b.t. het bestaande systeem van de platformeconomie

Het Comité vraagt ook aandacht voor de verhouding tussen de systemen van occasionele dienstverlening en de platformeconomie. Het merkt op dat prestaties die kunnen geleverd worden in het kader van de occasionele dienstverlening ook kunnen aangeboden worden via een erkend platform. Het is van oordeel dat niet alle diensten die in het kader van occasionele dienstverlening kunnen worden aangeboden, ook moeten kunnen verricht worden via een erkend platform. Het Comité acht het dan ook aangewezen om de finaliteit van de systemen van occasionele dienstverlening en de platformeconomie te expliciteren. Het Comité wijst er in dit kader op dat activiteiten uitgeoefend via erkende platformen een opstap kunnen vormen voor de uitbouw van een zelfstandige activiteit.

Daarnaast vraagt het Comité ook striktere voorwaarden voor diensten die via tussenkomst van een erkend platform worden verricht omdat het vreest dat er zich hierbij misbruiken zullen voordoen.

6. Legistische opmerkingen

Het comité suggereert in bijlage een reeks wijzigingen van de ontwerp teksten op legistisch vlak.

7. Verdeeld advies

De vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Zaken gaat niet akkoord met het voorliggend advies. De vertegenwoordigers van de Minister van Zelfstandigen nemen er uitsluitend akte van.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 30 november 2017:

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter

Ontwerpteksten bijklussen – technische opmerkingen

1. Ontwerp van wet – niet-fiscale bepalingen (titel X)

Art. 3, § 3 :

De voorwaarde van 4/5 tewerkstelling in het referentiekwartaal T-3, waarvan sprake in §1 van dit artikel, is niet van toepassing indien de werknemer in het referentiekwartaal T-2 een gepensioneerde is zoals bepaald in artikel 1, 5° van deze wet.

Het is de bedoeling dat ook gepensioneerden verenigingswerk kunnen doen. In de memorie van toelichting staat: " *Om de inzetbaarheid van de gerechtigden op een rust- of overlevingspensioen als verrichter van verenigingswerk te verzekeren, werd het genot van een dergelijke uitkering gelijkgesteld met de uitoefening van een 'gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid'.*"

Maar op basis van de letterlijke bewoordingen van art. 3, § 3 staat enkel het volgende in de wet : voor iemand die werknemer is in T-3 en die gepensioneerd is in T-2 moet niet meer nagegaan worden of hij voldoet aan de 4/5-norm in T-3. Meer dan dat staat er niet en die bepaling kan dus niet toegepast worden indien betrokkene geen werknemer is in T-3. Bijvoorbeeld een gepensioneerde zelfstandige kan dus geen verenigingswerk doen op grond van die bepaling.

Er staat dus geen enkele bepaling in de wet die in het algemeen een gepensioneerde toelaat om verenigingswerk te doen.

Art. 11

Er wordt meerdere malen verwezen naar het bij *artikel 37bis, § 2* van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 bedoelde bedrag. Om geen onduidelijkheid te laten bestaan over het werkelijk bedoelde bedrag, wordt best nog preciezer verwezen naar het bij *artikel 37bis, § 2, tweede lid*, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 bedoelde bedrag.

Art. 16

Er wordt verwezen naar "*een arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 130 van de Arbeidsovereenkomstenwet*".

Het is evenwel niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt, aangezien dat artikel 130 enkel het volgende zegt : "*leder van de partijen heeft het recht de overeenkomst te beëindigen door opzegging aan de andere partij. Wanneer de duur van de verbintenis één maand niet overschrijdt, bedraagt de opzeggingstermijn welke door de werkgever moet in acht genomen worden drie dagen en diegene die moet in acht genomen worden door de student één dag. Deze termijnen zijn respectievelijk zeven en drie dagen wanneer de duur van de verbintenis één*

maand overschrijdt. De bepalingen van de artikelen 37, 37/1 en 37/4, eerste en tweede lid, gelden voor de bij het tweede lid bedoelde opzeggingstermijnen."

Art. 18, § 2, tweede lid

De woorden "De rijksdienst voor Sociale zekerheid der Zelfstandigen" moeten worden vervangen door de correcte benaming van het RSVZ : "het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen".

Art. 19, 1°, d

die niet berust op een loutere deelname aan activiteiten

Deze voorwaarde is identiek aan een voorwaarde in verband met het verenigingswerk. Maar het is niet duidelijk wat de bedoeling en de betekenis is van die voorwaarde in de context van occasionele diensten tussen burgers.

Art. 19, 1°, e

En voor zover het winst of baten betreft die, buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid, voortkomen uit diensten,...

In artikel 19, 1° wordt een bepaalde activiteit gedefinieerd. Het klopt dan niet dat in punt e geen sprake meer is van een activiteit, maar wel van winst of baten. De zin moet anders geformuleerd worden : "e) voor zover het gaat om diensten, buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid, waaruit winsten en baten voortkomen, voor zover het niet gaat om diensten die uitsluitend inkomsten genereren"

Art. 20, § 3

De voorwaarde van 4/5 tewerkstelling in het referentiekwartaal T-3, waarvan sprake in §1 van dit artikel, is niet van toepassing indien de werknemer in het referentiekwartaal T-2 een gepensioneerde is zoals bepaald in artikel 1, 5° van deze wet.

Op basis van de letterlijke bewoordingen van art. 20, § 3 staat enkel het volgende in de wet : voor iemand die werknemer is in T-3 en die gepensioneerde is in T-2 moet niet meer nagegaan worden of hij voldoet aan de 4/5-norm in T-3. Meer dan dat staat er niet en die bepaling kan dus niet toegepast worden indien betrokkene geen werknemer is in T-3. Bijvoorbeeld een gepensioneerde zelfstandige kan dus geen occasionele diensten tussen burgers doen op grond van die bepaling.

Er staat dus geen enkele bepaling in de wet die in het algemeen een gepensioneerde toelaat om occasionele diensten tussen burgers te doen. Maar is het de bedoeling dat ook

gepensioneerden occasionele diensten tussen burgers kunnen doen? De memorie van toelichting vermeldt daar niets over. Indien dat wel de bedoeling zou zijn, dan kan art. 20, § 3 dus niet volstaan als wettelijke basis.

Art. 23

Er wordt meerdere malen verwezen naar het bij *artikel 37bis, § 2* van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 bedoelde bedrag. Om geen onduidelijkheid te laten bestaan over het werkelijk bedoelde bedrag, wordt best nog preciezer verwezen naar het bij *artikel 37bis, § 2, tweede lid*, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 bedoelde bedrag.

Art. 24, § 2, tweede lid

De woorden "De rijksdienst voor Sociale zekerheid der Zelfstandigen" moeten worden vervangen door de correcte benaming van het RSVZ : "het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen".

Art. 25, eerste lid

"Een prestatie wordt verondersteld onder het toepassingsgebied te vallen indien ..." wordt best vervangen door het affirmatieve "*Een prestatie valt onder het toepassingsgebied indien ...*". Er is immers geen enkele reden om dat enkel maar te veronderstellen.

Art. 28

Het bestaande artikel 5ter in het KB nr. 38, dat handelt over de deeleconomie, moet vervangen worden door een nieuw artikel 5ter, dat dan handelt over het verenigingswerk, de occasionele diensten tussen burgers en de deeleconomie. Zo wordt alles gegroepeerd in 1 artikel.

Dit artikel dient ook geherformuleerd te worden, zodat de terminologie en de voorstellingswijze beter aansluit bij de overige artikelen van het KB nr. 38 :

Art. 5ter. De personen die in België een activiteit uitoefenen die onder het toepassingsgebied valt van afdeling 1 of afdeling 2 van hoofdstuk X van de wet van XX XXXXX XXXX betreffende de economische relance en versterking van de sociale cohesie, voor zover is voldaan aan de voorwaarden van artikel 25 van die wet en de personen die in België een activiteit uitoefenen die inkomsten zoals bedoeld in artikel 90, eerste lid, 1°bis, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992 genereren, zijn niet onderworpen aan dit besluit voor die activiteit.

Art. 39, § 1, eerste lid

Een activiteit kan niet worden beschouwd als verenigingswerk in de zin van Afdeling 1, indien de in artikel 11, §1 en §2 van deze wet bedoelde bedragen worden overschreden of indien niet aan de voorwaarde van artikel 25, eerste alinea is voldaan.

"Artikel 25, eerste alinea" is een foute verwijzing. het moet gaan om "artikel 25, eerste lid, 1°".

De formulering klopt niet. De jaargrens van art. 11, § 1 en § 2 behoort tot hoofdstuk 6 en maakt dus al deel uit van de voorwaarden van art. 25, eerste lid, 1°, dat onder andere verwijst naar hoofdstuk 6. Je kan dus niet zeggen dat ofwel de jaargrens ofwel de voorwaarden van art. 25, eerste lid, 1° niet zijn vervuld. Het eerste is immers een deel van het tweede.

Uit de samenlezing van § 1, § 2 en § 3 blijkt dat er iets anders wordt bedoeld. In § 3 wordt heel specifiek enkel het niet vervuld zijn van de maandgrens geïllustreerd (= art. 11, § 3). In § 1 viseert men het niet vervuld zijn van alle voorwaarden, behalve de maandgrens. Er wordt dus een andere formulering voorgesteld :

§ 1. Een activiteit kan niet worden beschouwd als verenigingswerk in de zin van Afdeling 1, indien niet aan de voorwaarde van artikel 25, eerste lid, 1° is voldaan, met uitzondering van de voorwaarde in artikel 11, § 3.

Art. 39, § 2, eerste lid

Een prestatie kan niet worden beschouwd als occasionele diensten zoals bedoeld in Afdeling 2, indien de in artikel 23, §1 en §2 van deze wet bedoelde bedragen worden overschreden of indien niet aan de voorwaarden van artikel 25, eerste lid, 2° is voldaan.

"Artikel 25, eerste lid, 2°" is een foute verwijzing. het moet gaan om "artikel 25, eerste lid, 2°".

De formulering klopt niet. De jaargrens van art. 23, § 1 en § 2 behoort tot hoofdstuk 3 en maakt dus al deel uit van de voorwaarden van art. 25, eerste lid, 2°, dat onder andere verwijst naar hoofdstuk 3. Je kan dus niet zeggen dat ofwel de jaargrens ofwel de voorwaarden van art. 25, eerste lid, 2° niet zijn vervuld. Het eerste is immers een deel van het tweede.

Uit de samenlezing van § 1, § 2 en § 3 blijkt dat er iets anders wordt bedoeld. In § 3 wordt heel specifiek enkel het niet vervuld zijn van de maandgrens geïllustreerd (= art. 11, § 3). In § 2 viseert men het niet vervuld zijn van alle voorwaarden, behalve de maandgrens. Er wordt dus een andere formulering voorgesteld :

§ 1. Een prestatie kan niet worden beschouwd als occasionele diensten zoals bedoeld in Afdeling 2, indien niet aan de voorwaarde van artikel 25, eerste lid, 2° is voldaan, met uitzondering van de voorwaarde in artikel 23, § 3.

Art. 39, § 2, tweede lid

In dat geval kan de betrokken persoon niet worden beschouwd als occasionele dienstverrichter voor het volledige kalenderjaar en worden de prestaties van rechtswege vermoed verricht te zijn onder het sociaal statuut der zelfstandigen zoals ingericht bij Koninklijk besluit 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Het is niet duidelijk of het om een weerlegbaar dan wel een onweerlegbaar vermoeden gaat. Dat moet verduidelijkt worden.

Op die wijze geformuleerd, wordt **elke prestatie**, die niet voldoet aan de voorwaarden van occasionele diensten tussen burgers, vermoed een zelfstandige beroepsactiviteit te zijn. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Art. 39, § 3

Indien de grenzen zoals vastgelegd in artikel 11, §3 en artikel 23, §3 van deze wet worden overschreden, wordt het volledige inkomen van deze kalendermaand als beroepsinkomen beschouwd. Deze inkomsten blijven meetellen om na te gaan of de grens zoals bedoeld in artikel 11, §1 en 2 en artikel 23, §1 en 2 van deze wet al dan niet wordt overschreden.

In deze paragraaf wordt een fiscaal gevolg weergegeven. Maar een dergelijke bepaling hoort hier niet thuis, maar wel in het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992. Hier moet, naar analogie met wat in § 1 en § 2 staat, vermeldt worden dat het gevolg van de overschrijding van de maandgrens is, dat het niet gaat om verenigingswerk of occasionele diensten tussen burgers.

het gaat hier om een aanvulling op § 1 (voor wat betreft verenigingswerk) en § 2 (voor wat betreft occasionele diensten tussen burgers). Omwille van de leesbaarheid wordt § 3 dus ook best opgesplitst in 2 onderdelen.

Er wordt dus een andere formulering voorgesteld :

§ 3 . Indien de grens zoals vastgelegd in artikel 11, §3, wordt overschreden, dan kunnen de activiteiten in de kalendermaand waarin die grens wordt overschreden, niet worden beschouwd als verenigingswerk in de zin van Afdeling 1.

§ 4. Indien de grens zoals vastgelegd in artikel 23, §3, wordt overschreden, dan kunnen de prestaties in de kalendermaand waarin die grens wordt overschreden, niet worden beschouwd als occasionele diensten zoals bedoeld in Afdeling 2.

Art. 41

De memorie van toelichting vermeldt dat vermits een KB wordt gewijzigd, moet de Koning derhalve ook worden gemachtigd om die wijzigingen op te heffen of te wijzigen.

Er wordt onder andere verwezen naar art. 28 , dat betrekking heeft op het KB nr. 38 van 27 juli 1967. Hier wordt uit het oog verloren dat het niet gaat om een uitvoerende bepaling, maar om een wettelijke bepaling. Het KB nr. 38 is immers geen uitvoerend KB maar een genummerd KB, dat grotendeels kracht van wet heeft.

2. Ontwerp van wet – fiscale bepalingen (hoofdstuk 7)

Art. 200 :

In de ontwerpteksten over de niet-fiscale bepalingen is sprake van een maandgrens voor inkomsten uit het verenigingswerk en de occasionele diensten tussen burgers samengenomen.

Er ontbreekt evenwel een fiscale bepaling waarin wordt gezegd wat het lot is van de inkomsten uit het verenigingswerk, wanneer die maandgrens wordt overschreden. In art. 200 wordt immers enkel gezegd dat de inkomsten uit de occasionele diensten tussen burgers worden aangemerkt als beroepsinkomsten (nieuw art 37bis, § 2, eerste lid, WIB 92).

Art. 202, 4° :

Art. 90, eerste lid, 1°bis over de deeleconomie wordt aangevuld met een punt d , waarin op het einde wordt verwezen naar "overeenkomsten als bedoeld 1°ter, a)".

Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met "overeenkomsten als bedoeld 1°ter, a)". In die bepaling wordt immers geen overeenkomst vermeld. Wellicht wordt verwezen naar occasionele diensten tussen burgers, maar de niet-fiscale bepalingen van de wet voorzien niet in een overeenkomst in die gevallen.

Bovendien is dit in tegenspraak met het bestaande art. 90, eerste lid, 1°bis, b), met een bijna identieke inhoud, maar waarin enkel sprake is van elektronische platformen, maar niet van overeenkomsten.

Art. 202, 5° :

Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met "overeenkomsten als bedoeld in artikel 136 van de voormelde wet". Wellicht wordt verwezen naar occasionele diensten tussen burgers, maar de niet-fiscale bepalingen van de wet voorzien niet in een overeenkomst in die gevallen.

Het is ook niet duidelijk op welke wijze het mogelijk is om occasionele dienstverlening tussen burgers uit te oefenen in het kader van een overeenkomst die tot stand wordt gebracht door tussenkomst van een erkend platform voor deeleconomie. In de memorie van toelichting staat

het tegenovergestelde : "In tegenstelling tot de deeleconomie, komen de overeenkomsten voor occasionele diensten tussen burgers niet tot stand via een erkend elektronisch platform."

2. Ontwerp van KB aangifte

Art. 1, 3° :

De vermelding van feitelijke vereniging in 3° is overbodig. Een organisatie wordt in artikel 114,3° immers gedefinieerd als een feitelijke vereniging of private of publieke rechtspersoon. De verwijzing naar organisatie in 2° is dus voldoende.

Art. 2, 4° :

Waarom "in voorkomend geval" de einddatum ? Volgens het wetsontwerp moet er steeds een overeenkomst zijn en die overeenkomst moet steeds de bepaalde duur van maximum 1 jaar bepalen. Er moet dus altijd een einddatum gegeven kunnen worden.

Art. 5

De Nederlandse tekst van de eerste zin is onbegrijpelijk en moet in overeenstemming gebracht worden met de Franse tekst :

Een aangifte verricht in toepassing van artikel 2 kan worden gewijzigd tot het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking heeft of van de dag als bedoeld in artikel 2, 4° .

Art. 7, § 2

"en "ontbreekt in "artikelen 2 3".

Art. 7, § 3 en § 4

In artikel 1 zijn definities bepaald. Het kan dan ook volstaan om te verwijzen naar "personen bedoeld in artikel 1, 1°", "organisaties bedoeld in artikel 1, 2°" en personen bedoeld in artikel 1, 6°.

Art. 7, § 4, 2°

"bedoeld in het eerste lid" moet vervangen worden door "bedoeld in artikel 1, 6°". Het betrokken artikel 7, § 4, bestaat in zijn geheel immers maar uit 1 lid.

Art. 9

"treed" moet vervangen worden door "treedt".

